

kozta, hogy a mozgósítási hírek tévesek, de a helyzet a legmélyebb komolyságra; az elhatározás pillanata beállott.

Zágráb, jul. 28. A mai lapok az „Obzor“ tegnapi híré, mely Mollináry lemondását jelenté, hallgatással mellőzik. A közönség a hír valóságában határozatlan kételkedik. Valószínűleg csak tapogatózó volt az egész.

Bukarest, jul. 28. A román csapatok bevonultak Nikápoly várába.

Bécs, jul. 28. Ma délután 2 és fél óra körül Midhát pasát Aleko pasára újból meglátogatta s 3 és fél óráig időzött nála. Egy órával később Midhát pasát a török nagykövetségre ment, hol jelen volt az Aleko pasá által adott ebédnél s este 6 és fél óra körül tért vissza a „Hotel Metropole“-ba.

Róma, jul. 28. A Rómában jelenlévő miniszterek értekezletet tartottak s teljesen helyeselték Melegari külpolitikáját, elhatározták azonban, hogy végleges határozatot addig nem hoznak, míg a távol levő miniszterek meg nem érkeznek. Ez utóbbiak felszólításnak Rómába visszatérni.

Bécs, jul. 28. A „Pol. Corr.“ jelenti Bukarestből 28-ikáról: Bratiánu Nikápolyban volt, hogy a császárnak az oláhok dunai átkelésének győzt sietesse: ma visszatér a tonalai főhadiszállásra, miután a dunai átkelés útjába állott akadályok, mint állítják, elhárítottak. E szerint az oláh hadsereg dereka, mihelyt a hid kész lesz, átkel a Dunán s a nikápolyi hadállásba vonul be. Kogolniceano először Tolonába utazik, aztán Bécsbe. — Ugyan e lap jelenti Cettinjből e hó 28-ról: Niksics lövetése egyre folyik. Vakotics ismét két órázat rombolt le; Niksicsben több ház felgyújtott. — Belgrádból távirják e hó 28-áról: Valószínű, hogy Szerbia két hadtestet mozgósítana. A skupstina csak arra hatalmazta fel a hadügy-minisztert, hogy a fennálló határfőrséget erősítse meg. Az itteni angol konzul állította az angol kormány fontos megbízásával Kragujeváczba utazott.

Konstantinápoly, jul. 28. Tagnap Baszgrad közelében csata volt, mely alkalommal Aziz pasa osztálytábornok megöletett.

Konstantinápolyi levél.

Péra, 1877. június 19.

(A „Kelet“ eredeti tudósítása.)

A már tovább nem halasztható és legkivánatosabbá vált dolog elvégre megtörtént, az az, a saját érdekeket hajhászó és a kényelemről elpuhult miniszterek és a már második gyermekké vált fővezér eljárásait következtében állásait elveszték és megbuktak.

Hivatalosan ugyan még maig nem lett jelezve, de az egész már megtörtént dolog. Redif hadgyőr helye Rauf paschával, Savfet külügyér helye Aarif paschával s végül Abdul Kerim fővezéré Mehemed Alival lett betöltve.

Az okot erre az szolgálta, hogy Redif pascha állását és hivátását nem elég erélyvel és lelkiismerettel töltötte be. Ehhez azonban járultak még más körülmények is, melyek által Redif alias „keresztényfaló“ uralkodója méltányos megvételét magára vonya, állását megfosztatták.

Hogy az életben minden egyesnek, de ki válték egy miniszternek sok ellenségei vannak, az tagadhatatlan. Ritkán találjuk azonban azt, hogy egy-egy úr mindenki oly összefoglaló és a legfőbb színekben nyilatkoznék, mint a hogy Redif pascháról nyilatkozni hallani lehetett.

Az orosz-török háború (hogy csak a legutóbbi eseményekre reflectáljunk) kiútván, Abdul Kerim miú fővezér telyhatalommal felruházva, főhadiszállását Schumlába tette. A haditerv jóvá hagyás végett még a háború kiütése előtt bé lett mutatva, s itt a haditámasz által elfogadva. Miután azonban a török fővezér az orosz kezdetleges támadásait által bizonytalanságba lett helyezve, a tett dispositioikat meg kellett változtatni. Erről azonban a hadvezér a hadügyminiszteriumot nem értesítette, s minden illetékes katonai körökön ignorálva saját szakállára folytatta a háborút; Redif pedig mint hadgyőr háremjein kívül egyébre nem gondolva, a dunai eseményekkel mit sem törődött.

Abdul Kerim nem igen mulasztá ugyan el a veszteségek és az oroszok elnyomulásáról szóló jelentéseket táviratilag is megtenni, de ez mind mit sem ért, mert a hadgyőr a sürgönyöket keresztül olvasva, ad acta tette. A dolog az utóbbi időben már annyira ment, hogy maga s sultán sem birt hiteles információval s a magasabb katonai körökben az egész eljárás nyilvános vita tárgyát képezte. Megbízható adatokat csak is egyes utazóktól vagy a harctérről jött egyénektől lehetett nyerni. A bizonytalanság telőpontjára hágotott s a veszedelem közelgette, nem maradt más hátra, mint egy vizsgáló bírót kiküldeni.

Mint ilyen a hadgyőr maga lett kiszámelve, tudni lehetett azonban mindjárt, hogy kiküldetése az első lépés eltávolításához. Schumlába való megérkezése alkalmával én is ott lévén, velem együtt mindenki a Redif hírtelen megjövetelére felelt a legnagyobb mérvben meg lett leve. Megjelenése czélját csak később tudhatók meg. Annnyit mégis sejtünk, hogy valaminek történnie kellett,

minthogy a nagy úr szerfeletti félelmét elárulta.

Kaszipasántól a schumlai táborig nem kevesebb mint 60 lovastól kísérték magát. A táborban Abdul Kerimnél ¼ órai tartózkodás után a városban fekvő serailjba hajtattott s a palota előtti örök mindenütt meg lettek kettözve. E napról fogva a város minden utczáin igen erős lovas és gyalog őrszolgálat egymást nyomom követve, szakadatlanul le s fel jártak, ő pedig magát a serailjban elzárta s úgy szólván senkit sem fogadott.

Abdul-Kerim párszor meglátogatta.

Az eredményt azonban senki sem tudhatta meg. Tény marad azonban, hogy éppen éjjelen át különböző zenekarok a seraily előtt játszottak, mely alkalommal eljátszották „hattyu dalt“ is.

Redif mindig egyoldalulag működött. Így p. o. mások közbenjárása, folytán egy tekintélyes számú haderőt szerzett össze. A számára nézve némi terékenységet fejtett ki, mert sok harcoképséget együtött össze. De mit ér mindez, ha más oldalról az ezeknek nélkülözhetlen szükségese fegyvereket, lovakat, szerszámokat és beteghordó kocsikat beszerezni elhanyagolta.

Erre könnyen azt lehetne mondani, hogy a hiányzó készletek be nem szerzetése a pénzszűkése miatt volt: ez pedig nem áll. Igaz ugyan, hogy Törökország zilált anyagi viszonyok között van, de még mindig rendelkezni van a kormány, mint sok egyes jó hazafi oly összegekkel, melyeket szívesen áldoz és áldozhat, s melyekkel a hiányokat beszerezni lehetett volna, ha tudniillik a hadgyőr a hiányokat feltárta volna.

Savfet pasa hazafiságát és tevékenységét nem merészeljük kétségbe vonni, hanem itt valószínűleg újból valaminek kell lappangani, mely a különben köztisztviselőben álló küllő jár állásától való megfosztását szükségessé tette.

Végül Abdul-Kerimről is sokat lehetne közzélni, különösen a mi (hogy szelid kifejezéssel éljek) a kényelmességét illeti.

Ő már egy előhaladt kora mint betegeskedése folytán nem tartozik azon egyének közé, kiknek terveit és gondolkozásait módja szerint a muszkákat legyőzni lehetne. Ő már tényleg nagyon is keveset szerepelt, nem törődött semmivel s mindent átruházott a környezetre.

Schumlában megvonta magát s még mult hó utólián 85,000 emberrel volt környezve, kik tétlenül ott heverték; a Dunánál pedig kevés volt a véderő, mely az oroszok utját elállhatta volna, 10 és 20 ezerként küldé őket át, de mindenkor csak egy erre vonatkozó megkeresés folytán. s ezen is oly sokáig gondolkozott, hogy míg magát valahára elhatározta, a kívánt segély vagy későn jött, vagy pedig egyenkit vissza lettek nyomva.

Abdul-Kerim annyira vitte a dolgot kényelmességre által, hogy ha most valaki megkérdéznék, hol fekszik a tulajdonképeni főcsapat? választ nem lenne képes adni.

Ennek is eljött tehát az ideje, hogy a fővezérségben változás történjék, félünk azonban, hogy egy kissé későre történt.

Az újonnan kinevezett miniszterek, hadgyőr Rauf mint képzett, mivel és erélyvel bíró egyén mindenkitől nagymérvű tiszteletet nyert ki magának; Aarif előbb bécsi nagykövet szintén mint jó hazafi ismeretes s Mehemed Ali (magyar születésű, gyermekkorában ide származva az itteni katonai akademiát hallgatta) kitűnő katona, a b oszniai lázadás elnyomásából ismeretes, egyáltalán a hadseregben igen nagy szeretetben részesül.

Ezen három pascha kinevezése még mai napon hivatalosan nem történt meg, de tekintettel a kutfőre, honnan a változás hírért vettem, mintfaite accomplit irhatom.

— Egyiptomból újra 16,000 emberből álló segédcsapatot várnak, melyek már utban vannak.

— Az oroszok elnyomulása az itteni kedélyhangulatra, főképp a törököknél, nagy lehangoltságot gyakorolt, mert ez által a bolgár felkelés az oroszok elnyomásra ismét biztosítva lett s utóbbiaknak minden lehető uton segítséget nyujtanak.

— A lengyel s magyar legió végleg megbukott. A sok angol, francia és német tiszt, mind kilépett s a félrevezetés miatt igen fel vannak ingerülve. A bukás okaként nagyon sok körülményt nevezhetnénk, de ok maradt az, hogy mindkét legio parancsnokának választása nem elég megfelelő és tisztelőben álló egyénekre lett ruházva.

Berthálan.

Az orosz kegyetlensége.

Londoni táviratok szerint a jul. 20-ról kelt diplomatiai levelezés jul. 26-án osztatott ki a parlamentben. E levelezés az orosz kegyetlenségeket illeti. Lord Derbynek lord Loftushoz jul. 17-én intézett jegyzéke, több angol consul jelenlétében közli Loftussal, mely jelentések az orosz csapatok által elkövetett szörnyű kegyetlenségeket sorolják elő. A sürgöny azon aggodalmat fejezi ki, hogy a törökök rémitő beszont fognak állani s jelezni, hogy a brit consulok oda utasítottak, hogy befolyásukkal minden erőszakoskodást megakadályozni igyekezzenek. — Layardnak lord Derbyhez e hó 10-ről kelt sürgönye mondja: A szultán meg van győződve, hogy az oroszok az egész

mohamedán lakosságot meg akarják semmisíteni; a szultán nem vállal azért felelősséget, ha netán a keresztények véres repressáliák követnének el. Layard azt jegyzé meg a szultánnak, hogy rémitő felelősség éri a portát, ha netán általános keresztény vér-fürdőre kerülne a sor. Layard egy további sürgönye azt közli, hogy oka van hinni, hogy orosz ügynökök izgatnak Bulgáriában a törökök meggyilkolására s ismételve aggodalmát jelenti ki a várható repressáliák miatt. A török miniszterek mindenkor arra figyelmeztették Layardot, hogy nem Törökország kívánta a vallási háborút, hanem a czár jelenté azt ki proklamációjában, a melyben azt mondá, hogy az orthodox vallásért visel háborút a hitetlenek ellen. Layard információi valótlánok a hírlapi közlések, melyek szerint a törökök a Dobrudzásban kegyetlenségeket követtek volna el.

A szulina-torkolat elzárása a muszkák által.

A táviró meghozta a hírt, hogy az oroszok kövekkel terhelt hajók elsüllyesztésével zárták el a Dunának Szulina nevű torkolatát, a mi nagy megdöbbenést keltett minden felé, mert fölötté érzékeny csapat mértek vele az oroszok a kereskedeleme. Főleg Braila és Galacz városok jaidultak fel e tényre.

Ez alkalmából érdekesnek látjuk közölni, minő roppant költségbe került a Dunának hajóhatóvá tétele azon ponton, hogy kitűnjék, esetleg mekkora költségbe fog kerülni az oroszoknak a háború befejezése után a Duna ismét hajóhatóvá tétele, ha az elhomokosodnék addig.

A Szulina torkolatnál a kijárat munkálatait 1858. april 21-én kezdték. Több mint 18,000 vasczölp és 100,000 kubikméter kö segélyével, mely Tulsábtól a helyszínre szállítottak, emelték az első két védgátot. Ez 2 és fél millió frankba került, s következménye az lett, hogy a Duna nem egészen két méterrel mélyebb lett. Négy év múlva azonban az északi védgát 1 és fél méterrel süllyedt alá, úgy hogy viharos időben a hullámok átsaptak 200 méterre a tengerbe nyuló védgáton s a víz ismét sekély lett. A tenger azonban folytonos viharok van kitéve északról délre s annak következtében az alaptöltés elmosatott.

Ezen és más kalamitások azt eredményezték, hogy az európai Duna-bizottság elhatározta 1865. évi november hóban a védgátak végleges kiépítését. Ez ismét 2 és fél millió frankba került Hartlem mérnök számítása alapján. Azonban a munkálatok csak igen lassan mentek, mert 1866. és 67-ben csak azon pénzalapok álltak rendelkezésre, melyeket a vámjövendelmek teremtek.

Csak 1868 elején tettek folyóvá a signatarius hatalmak mintegy 3 és fél millió frankot és 1871-ben készen voltak a kijárat munkálatait. A Szulina-torkolatnál folytatott munkálatok összes költsége 4 és fél millió frankot tett, a szabályozási munkálatok a Deltán belül 2 és fél milliót, összesen tehát 7 milliót. Tultsa mellett 170,000 tonna sedimentumot kottortott ki, a nélkül, hogy ez által a folyó érezhetően mélyebb lett volna. Ezen adatokból eléggé világosan látszik, mit kell jövé tenni az oroszoknak. A Szulina-torkolat elzárása oly kalamitás, melyek következményei a dunaszabályozási munkálatokra nézve a Deltában beláthatlanok. Ez is az oroszok munkája. Európa örülhet neki.

Bukuresti szemle.

„Inter arma silent musae“: e latin közmondás itt ugyan csak beteljesedett a nyári vizsgák alkalmával. Seha annyi tanuló meg nem bukkott, rosszabb vizsgálatok nem voltak. Chitru közoktatásügyi miniszternek van mit hallani a lapoktól. Hanem osztjuk mind egy szálíg az elene szörf vádakat, de annyi tény, hogy itt felelte sokat foglalkoznak a tanárok a politikával, s ez elragad a tanulókra is. Itt a tanárokból lesznek külföldi ügynökök, képviselők, senatorok, s igen természetes, hogy mindeniket helyettesíteni a miniszter sem képes. Chitru szaberekrata a vádakat, de helyette egyszerre három collgája u. m. Dókán, Campienua és Cernat lépett ki a miniszteriumból, beszéltek, hogy ezzel nem akartak a támadó háborúra szavazni. Az a támadó háború más szóval ezt teszi: Ágyutöltelék, s erre komoly román hazafi nem is szavazhat.

A nagy cancellár Goreszkoff, Boerescu is meglátogatta. Ha egyszerű udvariaságból történt is ez, a vörösek ezen mégis megdöbbenek. Hogyis ne, hisz Boerescu a volt külügyminiszter vád alatt áll, Dömökles kardja függ feje felett a vörösek konyelméből, és a nagy cancellár ilyen embert látogat meg. Már sutogják is, hogy fehér miniszterium lesz mahólnap és Boerescu lesz az elnök. Ha a nagy cancellár már eljöttnek látja az időt arra, hogy Bretonának így szóljon: „A mér megtette kötelezettségét, a mér elmélet: akkor meg is lesz. Az is szép mulatság a galaczi és trailai atyafiakra nézve, hogy a szabadító kozák pajtások a szulina-ágot kövel megtörték. A Dunának ez az egyetlen ága volt biztosan hajózáható; ezen jöttek fel a kereskedelmi hajók Galaczig és Brailáig s ez adott lendület Románia gabo-

nakereskedésének és tette olyan virágzóvá e két román kikötőt a parisi béke után, minők soha sem voltak. Románia ezzel a legérzékenyebb kárt valja s nem csodálkozhatunk, hogy emiatt felelté zugolódnak. Csak az a vigasztalások lehet, hogy jó barátjuk az orosz tette és nem a pogány ellenség. Menyitt költött Európa, míg a Szulina-ágot kitisztították Most már újból kezdheti a munkát és költséget.

A Kisseneve internált Hassan basáról ezeket írja a „Pressa“: „nagy népség kísérté, midőn a boulevard hotelből egy százados kíséretében nyilt bérkocsiban a tirgovesti indóházhoz hajtottak, a nép kifütyölte és utána kiabálta, „gyaur“! Felelte sajnáljuk ezt az eseményt, s ohajtottuk volna, hogy ne történjék meg olyan vendégszerető és szelid erkölcsű országban minő még ellenséggel szemben is az a mének. A folyólyot tartozék bármelyik nemzetiséghez, a mivel országokban nem bántják.“ Ezuttal elfeledkeztek erről Bukarestben és Jászvásáron, mert Hassan utó is le gyauozták. Nem szép ez az, és nem tanuskodik arról, hogy Románia este o tzerára hospitaliára si cu moravuri dulci!

A Pr. szisztovi levelezője ismételtén állítja, hogy az oroszok nagy oktalanságot követtek el, hogy Ruscsuk bevételé előtt a Balkánon átmentek. Útközvet elvesztése esetében roppant veszélynek teszik ki magokat, pedig az útközvet elvesztése is lehetséges. G a b r o v a elvesztését így adja elő: „A bolgárok t. i. a gabróviai barátságot színlelve zene és italokkal megrészegítették a törököket, miután hők részegek lettek, rájuk rohantak, elszedték fegyvereiket, leöldösték őket és elhitták az oroszokat. A ki hiszi, higgye; de mi nem hiszünk, hogy a törökök megrészegedtek volna. A török nem iszik czukát, vutkát, zacht és vinárszot.

A levelező szerint 1848—49-ben az osztrákok is így jártak Itáliában, bár később visszavették a posítot. Még visszavehetik a turcsok is az ilyen ellenféltől. Ha ssan basa eddig Kissenevben pihen és elmélkedik a bucaresti vendégszeretetről s mégis azt írja e levelező fölé, hogy Pleován ezet meg ezer embert öletett le, perse mind fegyvertelen és keresztényt, trecu-ra orasul prin sabie, facand mii de victimel. Ebből egy betű sem igaz és a „Pr.“ mégis közli, épen akkor midőn Hassan Bukarestben volt. Szép taktika, izgatni az éretlen tömeget, aztán sajnálni az incidenst. És igazán merita sa fia infierat de la storia, mint a levelező megjegyzí: de nem a törököket bélyegzi ám meg.

BELFÖLD.

Fogaras, jul. 27.

(Iskolai vizsgálatok. Lótenyésztési államdíjak kiosztása. Vízbefulladás. Ut- és hidépítés. Aratás eredménye. A múkedvelők.

Ne csodálkozzék szerkesztő barátom, ha vidéki levelezői ebben a „keleti kérdés“ légkörben egy és más közlendőkkel visszamaradoznak; hiszen az egész helyzetet, mindnyájunk kedélyét ez időben az orosz-török háború dominálja. Türelmetlenül várja mindenki a reggeli posta-kihordó megérkezését, s nem azt nézi kedvezet lapjában, mi az „ujság“ hazánk szellemi és anyagi állapotában? hanem a távirati értesítések között az keresgéli mohó kíváncsisággal, hogy mi az „ujság“ amoda át Bolgárországgal? Az olvasó körtök rég az ideje, hogy nem valának oly látogatottak, mint épen most, — s a társadalmi rétegek napi hangulata a megérkezett újabb hírek szerint idomul; az arczok derültek, avagy elborultak a szerint, a mint a bölcsesség követ egyike a „Gazeta Transilvaniei“-ben, a másik a „Tageblatt“-ban és a harmadik, negyedik az „Egyetértésben“, a „N. Hirlap“-ban stb. keresi.

Az uralkodó hangulat alul mi sem vonhatván ki magunkat: ez szolgáljon el nem tagadható lustaságunk méntességül. Hiba biz az! megvalljuk, és vigasztal a tudat, hogy ez az öreg hiba nemzetünknek közös sajátsága, eredendő büne, — hiszen mi politikáló nemzet“ vagyunk. A „Nemzeti Hirlap“ világgá eresztett rózsás hírei elvígíeminket is kiragadának buskomolyságunkból, és képesé tevénnek tollat fogni, megrandójk a mi tudnivaló ezen a vidéken történt. Igen jó vala, hogy sietünk vele, mert hát ama rózsás hírek egyrének valának csupán, és mind a mellett is, hogy „a nép szavában Isten szava nyilvánul“ jó ideig, ha nem örökké rémek is maradandnak. Napi híreink:

Julius első fele nálunk a népiszkolai nyári közvizsgák saionja volt. Sajnáljuk, hogy a rom. katholicusok vizsgán azon okból nem lehetnek jelen, mert azok annyira dugva tartatának, hogy még a kir. tanfelügyelő ur sem birt róla tudomással. Pedig ennek az iskolának épen szüksége van a nyilvánosságra, hadd lássa a nagy közönség színéről színre, miként állanak a dolgokban az iskolában, melyről az a köztudat, hogy katonai befolyás alatt áll és hogy germánisátori aspiratiók fészke.

Az ágostai evangélikusok derék népiszkolával bírnak, mely kivált a számolásban, öndolgozatokban, a német anyanyelv minden irányu kezelésében mintául szolgálhat; s ha az államnyelv és a hazai történelem tanítására a tanítói kar a bemutatott kísérletnél több időt és nagyobb súlyt

fektetne, iskolájuk minden dicsőre érdemes volna. Hogy ez irányban is elég leszen a közel jövőben téve, szabadjon azon körülményből következtetnünk, hogy ennek az iskolának élető szelme az akadémikus főtanító Holtmann Adolf ur nagy buzgalommal és előszerelettel tanulja a magyar nyelvet, hogy a mit a lefolyt tanulásban csak kísérletképpen tehetett: az államnyelv tanítását sikeresebben és alaposabban tehesse.

A helyéthi útek iskolája három év óta folytonos süllyedőben van a mostani igazgató tanító képtelen volta okán. A nyári közvizsgák alkalmával miserabilis volt az eredmény, mit a felsőbb osztályok növendékei legkivált a számtan és az anyanyelv kezelésében produkáltak; szépírásról, tórképrajzolásról, öndolgozatról — melyben még a román volt határfőri oskolák is excollának — szó sincs. Az alsóbb osztályok — képzett tanítóik vezetésé alatt — kielőgőnek találtak; főként a tornaszatban és rajzolásban Tóth Pál tanító ur kitűnő eredményt mutatott fel. A leány tanoda a minden tekintetben kitűnő Pápai József tanító ur alapításé után, a mostani tanító Nagy Gábor ur szakszerű és sikeres vezetése alatt szép lendületnek indult, megfelelően az egyházközség tetemes áldozatának, melyet a mult tanévben egy derék munkatanítónő beállításával is tetőzött.

Az izraeliták iskolája egy év óta rohamosan halad előre a magyarosodás útján az eléggő nem dicsérhető Braun Adolf hazafias vezetése alatt. Ez iskola élőképé annak, mit képes kivinni az erős akarat, ügybuzgóság, hazafias értelem rövid időfolyam alatt is az iskola falain belül. A növendékek több tantárgyból magyar nyelven kitűnő feleleteket tettek. De ezen iskola hatalmason kezd magyarosodni külső nyilvánulásában is; tanmeneti kimutatásai, meghívói magyarul szerkesztették, a gyermekek magyarul szavalnak, májálásra magyar nemzeti lobogó alatt vonulnak ki, e hazafias törekvéseiben Braun Adolf urnak két derék támasza van White tanító társában és a hitközség derék elnökében Schul Dániel urban.

A lótenyésztési államdíjak e hó 19 osztatott ki, fájadalom! csekély eredménnyel, a mennyiben a lótenyésztés a szomszédos szász földön is hanyatlóban van. Mindössze is 10 csikós anyakancza, 8 kancza-csikó és 6 menő állított ki. Egy csikós-anyakanczáért harmadrendű jutalmat — 6 aranyot — nyert réteni földbírtokos b. Aichburg Lothár, negyedrendű jutalmat — 5 aranyot — kapott Pelcher Johann Nagy-Sinkről. Egy 3 éves kanczáért első rendű jutalmat nyert — 10 aranyot — Seiler Márton Szeledekről, másodrendű jutalmat pedig — 8 aranyot — Schneider Johann Schönbergről; s így a megküldött 65 arany nagyobb fele visszakérült az állampénztárba. Minden bizonylan szomorú jelenleg földmívelés és baromtenyésztéssel foglalkozó hazánk gazdasági állapotából, s a legszomorubb az egészben az, hogy e lókiállításban épen Fogaras megye maga nem szerepelt.

Tegnappeltótt emették el it nagy részről mellett, fűrés közben az Olba fult es. k. övezet Máté Ferenczet; jómódu szülék gyermeke volt K.-Lemhényböl.

Kovács Kálmán kir. építési mérnök ur egy újabb babérral szaporította iteni érdemeinek már is szép koszoruját. A régi Fogarasvidéke évtized alatt nem tudá kiépíteni a sárkány-sinkai közlekedési útut az ugynevezett váadközlekedési 30 öl hosszú hidat. Folytonosan tervezetet, fölirt, kérelmezett s az eredmény mind késett. Végül a kir. mérnök ur a közigazgatási bizottság segítségével mellett erőlyesen kezébe véve a fontos ügyet s a magas kir. közlekedési miniszterium f. 6. julius hó 2-án a hid felépítését 3784 fnt kiküldési ár mellett ki is adott. Mily nagy áldás leend a felépítőud új hid egy nagy vidékre nézve: csak azok tudják, kik árvizek idején életveszély között valának kénytelenek a havasok alul Fogaras felé közlekedni!

Kovács K. kir. mérnök ur helyreállítását a homorodi vasuti állomásához víró megyei fontos út hidjait is; s miután a segesvári hadászati útszakaszt pompásan kiépítetté: tavasszal meg akarja kezdeni a megyei út hálózat s a vicinális közlekedések kiépítését is. Szakképzettsége mellett, általános ismert ügybuzgalma záloga annak, hogy megynének szép tökélt képviselő közmunka ereje a jövő évben is szemmel látható gyümölcsöket termend.

Aratásunk immár végefele jár, az időjárás hozzá kitűnő vala; az eredmény teljesen kielőgött.

Tavaszi növényeink is gyönyörűek, a legáldásosabb idő jár hozzá; a földmívelőket csak az az egy busítja, hogy a szomszám földet áztatja ugyan időnként jótékonny eső, azonban soha sem anyyi, hogy az ugarlással teljesen elkészülhettek volna; félő hát, hogy az ősi vetések meg fognak késni.

A szomszédban dühöngő háború mellett is megynénk hangulata teljesen megnyugtató, a nép dolgai után lát, csendes, jó indulatu.

Múkedvelőink — mert hát nálunk immár dal- és színtársulat is alakult — holnap fogják előadni a „Falu roszszát“, hogy mi eredménynyel? megírom. □

Fürdői levél.

Előpatak, 1877. július 27.

Az előpataki fürdő bizottság a minden jót és nemest előmozdító Bogdán Andrást indítványára jótékony célú táncvizsgalmat rendezett. A táncvizsga teljesen sikerült, volt ott jókedv, kedélyesség, összhangzás, az egész egy igen szép családi képet tüntetett fel.

A teremtsének romokai a hölgyek kitétek magukért, de nem a fényűzésben, hanem az egyszerű, de mégis szép toilettekben, melyek a jó zölés törvényeinek tökéletesen megfeleltek.

Mint igazságos ítélnék ki kell emelnem a bájdús Székely Margit, az ép oly kedves, nemeselektű Toldi Jolánt, Prunkuly és Constanteni-nes kisasszonyokat, továbbá Bogdán Istvánné, Constanteni-nesné, Korbulyné, dr. Schwarzé, Bojnicsné, Pollák Mórné és Ledererné urnókat, de mindön a felemeltettek névleg van szerencsém bemutatni, ki kell jelentenem, hogy az egész hölgy-közörszór megérdemli a teljes elismerést.

Táncosokban sem volt hiány, mit a Botfalván állomások derék huszár-tiszteknek köszönhetünk, kik báluukat, bár egész nap feyvergyakorlaton voltak, mégis megtisztelték.

Jelen voltak a táncszéken a kedélyes Gyurics altábornagy ur, Lázár Mihály háromszékmege főispánja és több kitűnőségek.

A fürdő is az ideai mostoha viszonyok dacára jól van látogatva, de ajánljuk is legmelegebben a pompás fekvésű kitűnő fürdőt a nagy közönségfigyelmébe. Orroza a fürdőnek dr. Schwarz Zsigmond, ki igen lelkiismeretes és a mellett kitűnő jó orvos. Egyszóval: legmelegebben ajánlom egy a betegnek gyógyulását, mint pedig az unatkozónak szórakozási szempontból.

Az a hír pedig, hogy a vidék bizonytalan, hogy orosz szökevények tartózkodnak az itteni helyeken, hogy rablók tanyásznak a környéken és több ilyenféle réphírek tökéletesen alaptalanok.

Nyugodt és biztosított minden. A pessimisták meggyugváására pedig szolgáljon az, hogy csendőri lakatya van Előpatakon, hogy egy igen derék őrmester vezényli a kilencz csendőrből álló osztályt.

Vándory Lajos.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1877. július 30.

Benigni Samu ismét tetszik magának, hogy a „M. P.”-ban cikket irathat a maga neve alatt s 100 forintot ajánl fel a helybeli izraelita hitközség javára, ha mi hitetlen bebizonyítottuk, hogy a párisi közkiállítási bizottság gyűlésén tett ismeretes nyilatkozat a kolozsvári iparosokról mondatott el. Ellenkezé esetben mi fesszünk. Erdeme szerint, hallgatással akartuk mellőzni a hetvenkedő mézárós kihívását, de városunkban igen sokan vannak még magából az iparos osztályból is, a kik azt hiszik, hogy a fen tisztelet hentes már igen magasra kapzkodott az önbittség ugorakafáján, mert a ki két szót fogalmazni sem képes, nem csak a hírlapszerkesztésből osztogat lezárkást, hanem azt is állítja, hogy Kolozsvár város tanácsa az ő zsebében van; én a város" kifejezéseket használ, sőt közderültségre nevét országos képviselőjelöltként hirdetteti. Miltó fárgy lett tehát a végre, hogy a város jó neve érdekében vele is foglalkozunk. Jól van tehát Benigni úr, mi olykor túlrót fogunk tartani ön elé, hogy ijedjen meg magától és buzga meg magát. Elfogadják a 100 forintos fogadási ajánlatot is, csak figyelmeztetjük ön, hogy ön volt az, a ki „roszakaratu ferdités”-sel és lelkiismeretlenséggel vádolta a „Kelet”-et, tehát ön tartozik bebizonyítani a vádat: mutassa ön ki hitelenen, hogy a kérdések nyilatkozat úgy tétetett, hogy azt nem lehetett és szükségkép nem kellett a kolozsvári iparosokra érteni s mi megfizetjük a 100 forintot, nem ugyan az izraelita hitközség javára, hanem festetünk vele az ön mézárósra felé egy szép ökörczimert.

A „Kolozsvári Dalkör”, mint iruk volt, tízéves fennállásának emlékkünnepélyt szentelt. A választmány e tárgyban tegnapelőtt tartott ülést, melyben a jubileum napján szept. 15-ét tűzte ki; egyúttal elhatározta, hogy oda fog hatni, miszerint az ünnepély városi elműmővé válik. Ez okból a rendező bizottság elnökségére Simon Elek polgármester urat fogja felkérni; továbbá kimondta, hogy az ünnepélyre az erdély-részi összes magyar dalegyleteket, valamint a pécsi, budapesti, szegedi és nagyváradai dalegyleteket testületileg, a többi összes hazai dalegyleteket ellenben képviselőleg leendő megjelenésre fogja meghívni. Megállapította ezúttal a választmány a három napi ünnepély programját is, mely szerint a többek között lesz díszelő, nagy dalverseny, szini előadás vagy hangverseny, táncvizsga stb. Czírják Albert az egylet titkára felkérte a „Dalkör” történelmének megírására; végre megalkottatták a rendező-bizottság albizottságai. Ezek szerint a választmány mindent el fog követni, hogy a jubileumot egy érdekes és élvezetes művészeti ünnepélyül emelje; s mi reméljük, hogy ez közönségünk lelkes hozzájárulása segítségével teljesen sikerülni is fog.

A „Kolozsvári Dalkör” az évi harmadik, tánczál összekötött rendez. dalestélyét augusztus 20-án fogja megtartani.

A kolozs-monostori m. kir. gazdasági tanintézet értesítője az 1876/7-ik tanévről most jelent meg. Ez értesítő közli a tanintézet szervezeti rend és fegyelmi szabályait. A tantárgyak beosztását, a tanszaki felszereléseket, a tanári testület s a hallgatók névsorát, az intézeti gazdaságot, a tanulmányi kirándulásokat, pályakérdéseket. Közleményeket hoz a hallgatók segélyegyletéről, az olvasó kör és ifjúsági könyvtárról, az intézeti önk. tűzoltó egyletéről, a hallgatók hadkötelezettségéről stb. E csinosan kiállított értesítőt szerkesztette: Vörös Sándor igazgató, s a mezőgazd. üzletlani szakok tanára.

A kolozsmonostori gazdasági tanintézet értesítője az 1876/7-ik tanévről most jelent meg. Ez értesítő közli a tanintézet szervezeti rend és fegyelmi szabályait. A tantárgyak beosztását, a tanszaki felszereléseket, a tanári testület s a hallgatók névsorát, az intézeti gazdaságot, a tanulmányi kirándulásokat, pályakérdéseket. Közleményeket hoz a hallgatók segélyegyletéről, az olvasó kör és ifjúsági könyvtárról, az intézeti önk. tűzoltó egyletéről, a hallgatók hadkötelezettségéről stb. E csinosan kiállított értesítőt szerkesztette: Vörös Sándor igazgató, s a mezőgazd. üzletlani szakok tanára.

A kolozsmonostori gazdasági tanintézet ifjúsága tegnap tartotta lövészeti zárünnepélyét a helybeli lövéddében igen élénk részvétel mellett, mely alkalomra az ifjúság részére nyerevény díjakat ajándékoztak: Heinrich József 1 tallért díszítve, Orbán József 1 tallért díszítve, Dr. Haller Karoly 2 ezüst-huszart díszítve, Bartha János 6 db. ezüsthuzaszt díszítve, Florián Antal 3 db. ezüsthuzaszt díszítve, Szentjánosi Ferenc 3 ezüsthuzaszt, Kalmár Dező 8 darab 1/4 forintos. Díjakat pedig következők nyertek: Kőr dija t: Szlávik Géza, Simli Gyula, Szakács Péter, Vörös Ince, Mark Simon, Simai Ferenc, Benkő Sándor, Girsik Gyula, Hubert Jenő, Magyarai Károly, Gönczi Béla, Zöld József, Brauner Gyula. — Szerencsedíjat: Simli Gyula, Simai Ferenc, Magyarai Károly, Hubert Jenő, Szlávik Géza, Márk Simon, Vörös Imre, Gönczi Béla, Girsik Gyula, Szakács Péter.

A helybeli polgári lövéddében a tegnapi díjlovászen díjakat nyertek: Kőr dija t: Dr. Haller Károly, Heinrich József, Szentjánosi Ferenc Verseny díja t: Florián Antal, Kalmár Dező, Valentini Adolf. Szerencsedíjat: Heinrich József, Kalmár Dező, Florián Antal.

Egy tolvaj, valószínűleg abból a célból, hogy írjuk ki az újágra, vasárnapra virradólag 3 órakor meglátogatta szerkesztőségünket. A vakmerő férfi valamely kulccsal kinyitotta a kaput, lerakta a kapuközt fél cipőt és kalapját, aztán illó csendben feljött a lépcsőn, bajtót a nyitvahagyott irodába és itt körülnézve, megkísérelte felnyitni a háló és nappali szobákba nyíló ajtókat, de ezek zárva lévén, megtért. Az irodában nem találván semmi elszállításra méltót, még a „Kelet”-eket sem (az udvariattal) sétált a tornácra, hol a szomszédunk kiűn alvó legényébe botlott. A legény a kellemetlen meglepetésre rögtön felkiabálta a házat, de a tolvaj ezalatt szerencsésen ellillant és csak cipőt s kalapját hagyta itt névje gyűl. A tolvaj eleje és vége tehát meg volna, csak az hiányzik, a mi közből volt. Most fázadók az ügyesség, hogy azt is megkerítse.

A brassói ügyvédi kamara részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint Nagy Sándor s Jaka b másokt Schönhoffer József ügyvédek, Brassó székhelyre, a kamara lajstromába felvették.

Esküvő. Péter Elek, küsmödi ev. ref. pap közelebről tartotta esküvőjét Grosz Vilma k. a l. Gröz Frigyes etédi járási orvos leányával Bögzöben. Stuckheil Gyula m. kir. adófelügyelő a mult kedden vezette oltárhoz Eibl Berta k. a. t. Eibl főerdős leányt Topánfalván. Boncz Gyula, m. kir. adótitst esküvője hó 24-én folyt le Korondi Terka k. a. l. M. Váscséhelyt.

Halálozás. Karatnai ügyvéd Csizsár Farkas folyó hó 23-án, életének 56-ik évében, meghalt.

A két levél, melyet Erdélyből a Molnár Lajos állítólag szerencsétlenül végződött párbajestéről a „Föv. L.” kapott volt, csakugyan kobilomány. A fővárosban lakó testvére: Molnár József táviratilag kérdésközdött ez ügyben s válaszul azt kapta, hogy az „Athletika” fiatal szerzője a legjobb egészségnek örvend. Valószínű, hogy párbaja nem is volt. A két levelet a „Föv. L.” oly egyén kezéhez szolgáltatta, kinek alkalma és módja lehet a hírközlőköt kideríteni.

N. Váradai színház hírek. Sziklai Emília, a népszínház fiatal énekesnője szardán érkezik N. Váradra s ott néhány népszínműben mutatja be magát. Tamásy, mint a „Föv. L.” írja, N. Váradra megy vendégzerespelni. Scholaszter opera énekes jutalomjátékká az „Álarcosbál” fog közelebről előadni. A „M. Polgár” azon biztositására, hogy Krocányi Sarolta a asszony nem fog megválni a kolozsvári színháztól, a „Szabadság” kinyilatkoztatja, miként elhízi ezt, mert másutt már nem igen kapnak rajta. A „Bihar” pedig megköszöni a megnyugtatót, jóllehet már beleléte magát a veszteség (P) fölötti nagy fájdalomba.

Deanu-historia A „Hormant. Ztg.”-nak írják Medgyesről. A napokban a kisekemezői ev. lelkészben egy román paraszt állított be egy levéllel — Deanutól, ki abban a lelkészt arra szólítja fel, hogy a levél kézbesítőjét küldjön ki 3—4 óra alatt 100 frtot, máskülönb Deanu személyesen fog elmenni az után. A levél egyik felére egy kés és balta volt művészileg lerajzolva. A lelkész, ki csaknem egyedül volt a faluban, megvédte a levélhöz s azután vissza küldte azzal az izenettel, hogy nem lévén 100 fr. azzal nem is szolgálhat Deanu urnak s ha nem hiszi, tessék őt meglátogatni. Deanu ur azonban nem tartotta meg szavát; hanem helyette a bolkási kir. járásbíró, valamint a medgyesi csendőrség értesülve az esetről, sikerült olecsipniök a levél kézbesítőjét, ki azonban azt vallotta, hogy ő Medgyesre akart bemenni munkát keresni s

utközben egy erdőben megállította egy uri ruhába öltözött férfi, ráparancsolván, hogy vigye Kisekemezőre a kérdéses levelet. Ő vonakodott; de minthogy kevéské csökmőkját zálogképp elvette erővel tőle s még meg is akarta löni egy pisztolyal: hát konytelen volt engedelmesskedni; s így vitte el a levelet a kisekemezői lelkésznek.

Nagy tűzvész Nagy-Magyarban folyó hó 24-én délelőtt 10 órakor nagy tűz tört ki. Nem télt bele negyedóra, midőn a református templom tornyostul, a paplak és egy egész utszalángban állott. A tűz martalékául 51 ház s a templom esett. 49 család fedél s csaknem vagyon nélkül maradt, mert csak kevesen voltak biztosítva. Emberélet nem esett áldozatul.

Petőfi-sírjáról, melyről már oly sokat s annyszor írtak, újabb adatokat tesz közze a „Vasárnapi Ujság” Murvai Sámuel uj-székelyi birtokos tollából. Minthogy a közlő neveket nevez, talán további kutatások kiindul pontjával szolgálhat a levél, mely így szól: „Hosszas kutatásom után irhatom a t. szerkesztő urnak, ha jónak látja közlés véget, ezeket: Petőfi a Bem kocsija elrablása alkalmával a kozákok megebezték ugyanarra, hogy csaknem halva maradt a héjasfalvi határon. Eltávozva innen az ellenség, s eszméletre jövé sebei közt, bemászott Héjasfalvára egy Lapadat Nyikula j nevű oláh telkére, itt belebújt egy csomó szalmahuiladékba. Ezt reggel megtala egy Vonicza Todor nevű oláh és onnan kibuzozta, mondván, „várj, én is boszut állok” és a seibein nyögő Petőfit agyonverte s a kapuba kivetette. — Ennek még élő szemtanui Héjasfalván: Gergely János 60 éves, Lapadat Nyikula j és Fodor István 53 éves. A holttestet a kapu elől vette egy Héjasfalván lakó Lőrincz Samu nevezett ember egy más ismeretlen emberrel és elmentették Héjasfalva alsó vége déli részére egy kis patak partján, az ugynevezett Nagy Zsigmond luczernása belső felébe, a mi akkor és még most is látható. Hogy e tény eddig világosságra nem jött, oka, hogy a fonn megevezett Gergely János Oláhországban volt, most jött haza a tavaszon, és ez ideig ezen irástudatlan emberek kezébe ie vették; most az akkori forma és mostani leírás után tisztán állítják, a miket leírek.”

A törvényszék előtt. A párisi egyik törvényszék előtt állott közelébb egy furfangos vádlott, ki már annyiszor volt büntetve, hogy egészen otthonosan találta magát a teremben. Az elnök először is a következő kérdést intézte hozzá: „Miert van ön a törvényszék előtt?” — „Tudja elnök ur, ez volt egy sarkó irva a temetőben: pihenek én, olvasod te, pihenél te, olvasnám én. Hisz magam is jobb szeretnék törvényszéki elnök lenni.” A felelet annyira meglepte az elnököt, hamarjában alig tudott ujat kérdezni.

Recipe düh ellen. † Ferom, firom, chiriom, cate firom, ferom, stritom; † sa, ta, rá, re, po, te, ne, to, pera ro ferdo, adin, selova tatn. E szavak körtefa-táblára iratnak s onnét levakarva, a por búzáliszittel vegyittetik, hozzáadatik még egy pár körisbogár, az egész pedig beadatik a dühös állatnak s a düh azonnal elmúlik. Felső-Szolvasa környékén, a „Haladás” szerint, így curálja a düh ellen O. J. lelkész az állatokat. A recipe 150 éves és csalhatatlan. Ez tény és ehhez hasonló recipe nem egy bolondítja a vidékeket, a helyett, hogy a bolondságot meg-orvosolják.

Postarablás. A „P. L.” bécsi távirata szerint f. hó 23-án éjjel az olmtúzi állomásról öt pénzes levélesomagot loptak el. A tettesnek eddig még nem jöttek nyomára; a hiány 180.000 ft.

Berlinben Anderson Kamilla chasonette-énekesnő, a mint harmadik emeleti lakása ablakából „jó éjt” akart kívánni egy az utczán menő ismerősének, egensulyt vesztet, lezuhant s fél óra mulva meghalt.

Prága közelében, Schmichowban egy nagy kartongyár leégett e hó 27-én éjjel. A leégett gyár és melléköpületei nem kevesebb, mint öt társulatnál voltak biztosítva 1.175.000 forint erejéig.

Földalatti kabel Németországban. A németországi földalatti kabel nagyrészének építését f. hó 23-án fejezték be. E napon dr. Stephan főpostamester és számos kiváló egyéniség egy ünnepiesen díszített gőzhajón Kastelból a mainzi partra mentek, hol a kabel összekötése történt. A Berlin, Mainzot, m. Frankfurtot, Lipcsét, Hallet és Kastel összekötő, 80 mfd hosszú földalatti kabel, ezen, Kastel és Mainz közötti rajnai kabel elsüllyesztésével tökéletesen befejeztetett. A zár-kabelt gyorsan és biztosan, az említett hajóról bocsátották a Rajna hullámai közé, mire az a szárazföldi kabellel összekötöttet. Most Berlinnel sikeres távirati beszélgetést folytattak, és a főpostamester a meghívott vendégek és a nagy néptömeg zajos helyeslései közt áldomást mondott a német császárra. Mihelyt a Hamburgba és Kielbe vezet földalatti vonalak befejeztetnek, a mainzi vonal Kölnre és Strassburgra is ki fog terjesztetni.

Légnymatu órák. A légnymatu óra már nem új dolog, hanem az eddigieket most czélszerűbben javítják. Például munkában van most New-Yorkban Schumann W. E.-nél egy olyan óra, melynek több számlapja van s tetszés szerinti számú számlappal hozható összekötésbe ugyanabban vagy a szomszédos épületben is, San-Franciscoóban már 1874 február óta használatban

van ily óra, hol a londoni és san-franciscoi bank-épületben egy regulator 14 számlapon mutatja az időt. E találmányt már 1873-ban szabadalmazták Wenzel H.-nak San-Franciscoóban s annyira meg vannak vele elégedve, hogy ez órákat a nevadai banképületben 26 számlappal, a san-franciscoi klubban nyolczal, a Baldwin szállodában 62-vel vannak behozva s néhány magánháiban is használják.

Az amerikai vasuti háború, mint a legújabbban érkezett táviratok jelentik, csillapuló félben van. A zavargók egy része készen nyilatkozott a lezállított díjakat elfogadni és a munkát újból megkezdeni. Az angol lapoknak néhány nappal ezelőtt kelt táviratai még igen komoly színben tüntetik föl a helyzetet. Az összes vasuti társulatok kijelentették, hogy a bérfölemelésbe nem egyezhetnek bele, mire a strike az addig még érintetlen vonalokon is kitört. Így Readingben hétfőn a tömeg megállította a vonatokat, megütökdözött az ellene kiküldött katonasággal; a lázadás a városban általánossá lett, rendőrök, polgárok résztvettek a fölkelők elleni harcban, mely estére a fölkelők leveretésével végződött, azonban 7 ember megöletett és 30 megebesült. Uj-Yorkban a hét előzőn óriási volt a rendtelenség, melyet még növelt az, hogy a fölkelők érdekében számos népgyűlést tartottak. Az internationale beleavatkozott a dologba s kedre nagy népgyűlést hívott össze a fölkelők mellett. A városból e zavargások miatt nem lehetett az csapatokat a vidéki mozgalmak ellen küldeni, holott ott ezekre nagy szükség lett volna. Így Buffaló és Rochester közt a fölkelők felszedték a sineket, s oly pogányul kezdtek garázdálkodni, hogy a kormányzó 28.000 főnyi militiát volt kénytelen Uj-Yorkba egybehívni s ezek egy részét Buffalóba küldvén, úgy vettt véget a kihágásoknak. A mozgalom Columbus, Cleveland, Toledo, Zavesville, Dayton és Cincinnati-felé terjedt, Chicagóban S.-Louisban, Indianopolisban mindenütt kitört a strike, S.-Franciscoóban véres összeütközésre került a dolog, míg végre a Missori és Pacific vasut, továbbá a luuivillai és cincinnati pályák fölemelték a munkások bérét s elzált a mozgalom tovaterejedésnek némileg eleje vétetett.

A föld népessége. Megbízható adatok szerint, melyeket egy statisztikai folyóirat közöl, az egész föld lakosainak száma 1.423.917.000, et tesz, vagyis körülbelül minden négyzög mért-földre 28 ember esik. Európában van 309.178.300 ember. Ázsiában 824.548.500, Afrikában 199 millió 921.600, Ausztráliában 4.748.600, Amerikában 85.519.800. Az emberiség 1876-iki létszáma 27 millióval haladja meg az 1875-iki-t. Európa egyes különböző államai közt a következőleg oszlik meg a lakosok száma: Németország 42.723.249, Ausztria-Magyarország 37.700.000, Svájc 2.669.147, Holland 3.809.527, Belgium 5 millió 336.634, Luxemburg 205.153, Oroszország 71.790.989, Svédország 4.383.291, Norvégia 1 millió 802.882, Dánia 1.903.000, Franciaország 36.102.921, Nagybritannia 35.450.000, Spanyolország 16.551.647, Portugal 4.298.881, Olaszország 27.482.174, Monaco 5741, Andorra kztársaság 12.000, európai Törökország 8.500.000, Románia 5.073.000, Szerbia 1.377.068, Montenegró 190.000, Görögország 457.894, Londonnak van 3.489.428 lakosa, Párisnak 1.851.792, Uj-Yorknak és Brooklynak 1.535.622, Berlinnek 1 millió 045.000.

Bejelentések a kolozsvári iparműtörténelmi kiállításra.

22. Az első erdélyi butorgyár hajlított masszív fából. Körner József Brassóban: különböző székek hajlított fából.

23. Copony Márton talaj-koczká-gyára Brassóban: talaj-koczkák.

24. J. L. et A. Hesthimer: scott-cement és a hozzá szükséges belföldi anyagok; hamuzsír, gyártásának különböző állapotában; tapló.

25. Siegl P. Antal. Brassó. Kefekötő árúk.

Bejelentések a kolozsvári négyzeti kiállításra.

Ereimas Demeter Brassóban: párolt pisztrangok; marinirt pisztrangok.

Kivitelre szánt különböző erdélyi finom ételneműek.

A „KELET” magán-távirata.

Feladatott Budapestben július 30. d. e. 10 ó. 30 p. Érkezett Kolozsvárra július 30. d. e. 11 ó. 5 p.

A monarchia hadseregének mozgósítása a mai közös minisztertanácsnak képezi tárgyát, Széll, Tisza fen vannak, gr. Andrassy elérkezettnek látja az időt az actióra; az első két nap a határszéli hadtest; 12 nap alatt 150 ezer közös katona és honvéd mozgósítható.

A „Montags Revue” kijelenté, hogy monarchiánk perhorrescál

minden foglalást, de nem engedheti meg, hogy beleegyezése nélkül, vagy általa kifejtett érdekek ellenére ujjaalakulások létesüljenek.

Mehemed Ali 60 ezerrel nyomul Tirnovának.

A trónörökös főhadiszállása Bje-lába hátrált.

Plevnánál az oroszok ötötdélezert embert vesztek.

Hat ezer román elment Nikápoly megszállására.

Szerbia válság szélén, függetlenségét akarják kiküldeni.

Debreczenben, Komáromban népgyűlés tartatott, mely a budapesti határozatokat elfogadta, az egri és czepléi népgyűlés követeli azonnal az actiót.

Bécs, jul. 29. A „Montagsrevue” jelent: Pretis, Tisza és Széll miniszterek Bécsbe hivattak, hogy Andrassy, Auersperg, Hoffmann, Bylandt egy minisztertanácsban vegyenek részt, mely megfontolandja, vajjon nem érkezett-e még el a pillanat, mikor a monarchiának ki kell lépnie eddigi passivitásából, részleges mozgósítás, Ausztria-Magyarország hadikészültségének helyreállítása által. Andrassy szükségesnek tartja e lépést, de nem gondol e mellett arra, hogy más irányt adjon az osztrák-magyar politikának, mely kizárólag a monarchia érdekei megóvását tartja szem előtt. Midhat pasa Bécsben időzése nincs semmi összefüggésben a kilátásba helyezett rendszabályokkal.

A negyedik román hadtest Manu tábornok parancsnoksága alatt átkelt a Dunán, hogy megszállja Nikápolyt.

A „Courrier Italie” jelent, hogy az olasz kormány utóbbi napokban határozott biztosítékot adott a külállamoknak, egészen békés inteniói felől; Olaszország szilárdan ragaszkodik a semlegesség fenntartásához.

Sziliustria kemény ellenállást tanusit az oroszok támadásaival szemben. A Várna felé indul csapatok Bazardsikban föltartóztattak. A rasgradi utközben az orosz vesztesége nagy volt. A török veszteség 100 halott és 200 sebesült.

Tegnap este Amadé herceg, kinek lovai elragadtak, kiugrott a kocsiból s fején súlyos sérülést szenvedett. Az éj azonban csendesen telt el s a herceg állapotában javulás állt be.

Budapest, jul. 30. Az „Ellenőr” jelent: Több hadtestet mozgósítanak; ez ügyben a minisztertanács ma tartatik Bécsben. Tisza miniszterelnök tegnap este Budapestben keresztül Gesztről megállás nélkül Bécsbe utazott; Széll Kálmán is odament már Rátotról.

Az „Ellenőr” dolgozótára tegnap kihallgatásan volt Midhat pasánál. Midhat még nem erősítheti meg visszahívásának híreit. Bécsben 3—10 napot tölt s innen talán Londonba megy.

Mehemed Ali 60.000 emberrel Eszki-Dannától Tirnova felé döntő utközetre vonul.

Távirati tudósítás
a budapesti árutözsde hivatalos árjegyzetéről július 28-áról.

Gabona	Faj	Ára 100 klg. tól ig	
		frt kr	frt k.
Buza	bánsági tiszvidéki	12 50	—
	pestvidéki	12 15	—
	fehérmegyei	12 95	—
	bácskai	12 10	—
Rozs	magyar	8 70	8 90
Árpa	takarmány	5 65	5 90
	malata	6 10	6 65
	magyar	6 50	6 65
Tengeri	bánsági	6 40	6 45
	másnemű	6 35	6 40
Repce	káposzta	17 1/8	17 1/8
	bánsági	17 1/8	17 1/8
Koles	magyar	5 60	6
	buza	—	—
Szóvány (Uszace)	tavasza szállítandó	10 90	11
	Szept.—Oktre szállítan.	—	—
	tavasza szállítandó	—	—
S(ny.) zesz	Májusa—junia szállít.	17 1/8	17 1/8
	káposzta Aug. Szept. száll.	17 1/8	17 1/8
S(ny.) zesz	bánsági Jul. Aug. szállít.	17 1/8	17 1/8
	100 liter százalékként	31 1/2	32

Felölös szerkesztő és kiadó tulajdonos: Békésy Károly.

tanfelügy.

Pályázat.

A nagy-enyedi polgári fiu- és leányiskolánál üresedésbe jött egyik rendes tanítóni, 550 forint fizetés, 100 forint lakbér, s 6 kurta öl tűzi fa élvezetével járó állomás betöltésére, ezennel pályázat nyitattik. Tanítandó tárgyak: női kézi munka hetenként 12 óra, magyarnyelv 6 óra, esetleg földrajz 6 óra.

Sziveskedjenek a pályázni kívánó s polgáriszkolai képesítéssel bíró okleveles tanítónők sajátkezűleg írt, s kellő bizonyítványokkal felszerelt folyamodványukat a nagy-enyedi iskolaszékhez czímelve, folyó évi augusztus 24-dik napjáig alulírtéhoz benyújtani.

Nagy-Enyed, 1877. július 26-kán.

GÁSPÁR JÁNOS, alsó-fejérmegyei kir. tanfelügyelő.

(289)

(1-3)

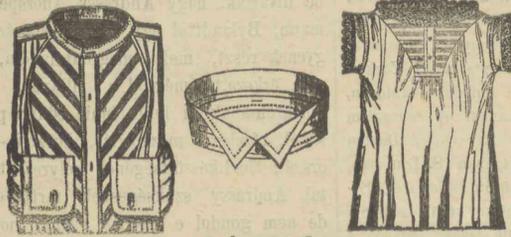
Pályázat.

A Torozskói községi iskolánál a tanítónői állomás megürülendő lévén f. é. aug. 31-kén, annak betöltésére ezennel pályázat nyitattik. A pályázni kívánók az életkorukat, tanítási képességeiket, s erkölcsösségük igazolódó bizonyítványokkal felszerelt folyamodásukat **september 1-éig** az alulírt helybeli iskolaszéki elnök és lelkészhez szolgáltatásák bé. Az állomás sept. 15-kén lesz elfoglalandó, — rendes fizetés van ez állomással 300 frt., helyi pótlék 50 frt és természetbeni szállás.

Torozskón, július 26-án 1877.

KORONKA ANTAL, isk. sz. elnök.

Első és legnagyobb bécsi cs. k. udvari fehérnemű gyár-raktár,

képviselő

Teutsch J. B. által Segesvártt,

árul nagyban és kicsinyben a legjutányosabb gyári árakban. Vászón férfi-üنگeket, „Oxford-ferfi-üنگeket.“ Chiffon vagy angol Shirting-üنگeket, fehér vagy tarka színben, külön gallérral és anélkül. Férfi-gallérokat, kszelöket, gatyákat. Női fehérneműket (ezeknél feladandó, hogy a hölgy szikár, közepes vagy erős termelt.) Vászón női-üنگeket, (289) (10-*) Női-üنگeket Chiffonból, igen ajánlatok, elegáns kiállításban, Női-gatyákat, finomak, himezve és snjtásozva. Női-ponyvó-öltöket, vagy háló-réklitket, Női-öltözö-köpenyeket, Női-gallérokat, elöket és kszelöket, Női-szoknyákat, vállakat, zsebkendöket valódi lenvászonból, francia battistból, battist clair, gyapot, vagy utanzott battistból és esecsemő fehérneműket. Teljes kiházásítások a legegyszerűbbtől a legfinomabb fajtaig, minta, mérték és megrendelés szerint legrövidebb idő alatt. Levélbeli megrendelések jótállás mellett pontosan teljesítettek s az ár vagy készpénzzel, vagy a megrendelés átvételekor utánvét által fizethetö. Férfi-fehérneműek levélbeli megrendelésénél feladandó a nyak-vastagsága centimeterben, t. i. a gomblyuktól a gombig.

TEUTSCH J. B., Segesvártt.

(424) (93-104) Bécs legnagyobb és legjobb hírt

vasbutor-gyára Reichhard és társa

BÉCSBEN, III. Marxergasse 17. Ajánlja magát izléses kivittelt gyártmányai pontos szállítására. Képes mintalapok kívánatra ingyen.

1877 június 1. a sorozatban kihúzott

császári királyi osztrák

(275) (10-30)

1839-ki államsorsjegyek,

melyekre az 1877-ki szeptember 1-én leendő húzáson nyereményeknek kell esniök.

1 egész 1839-ki állam-sorsjegy	950 ft.	1 egész, a legkisebb nyereményt kizárva	475 ft.
1 Ötöd	180 ft.	1 Ötöd	95 ft.
Ez utóbbinak fele	95 ft.	Ez utóbbinak fele	50 ft.
1 negyede	50 ft.	1 negyede	25 ft.
1 tizede	20 ft.	1 tizede	12 ft.
1 húszada	10 ft.	1 húszada	6 ft.

Nyeremény húzás szeptember 1-én, összesen nyolcz millió forintot meghaladó nyereményvel.

Főnyeremény 280,000 forint!

Egyes szerencserésztvények még be nem zárt sorsjegy-csoportokból 8-17 kihúzott sorozattal 10 és 20 forint havi részletfizetés mellett, melyeknek legkisebb nyereménye is be fog számítani; ezekre néve programmal ingyen és bérmentesen szolgálunk. Mintán ily sorsjegyek főlemelt ár mellett is alig kaphatók, további ár-emelkedésök biztos kilátásban van, azért azok gyors megvásárlását tanácsoljuk.

Nyitrai és társa, Bécs, Kärntnerstrasse 16, vas-ház.
Kolozsvártt kaphatók Stein Jánosnál.

(145) (10-12)

! Poloska-pusztító !

Elismert okvetlen halálos hatású

ROVAR-POROM

és a szabadalmazott méregmentes

„ANTIPUTRIN“

nem csak poloskát, csótánt, nyirbogarat, bolhát, legyet, hangyát és molyt pusztít, hanem azokat petéit is teljesen töltkezteti.

Akar igazán háborítatlanul alunni? hintse be tehát ágját, szobáit, konyháját az én rovar-porommal.

Akar ön igazán pénzt megtakarítani? hintse be tehát bundáit, helméit, ruháit, szőnyegeit és bútortait az én megpróbált legjobb ANTIPUTRINOMMAL.

Elegáns pldobozban v. üldövegben: gára csomagolva különként 2 ft 50 kr. mel ellátva 30 kr., 80 kr és 1 ft 50 kr. 2 kft'n felül tetemesen olcsóbb.

Szabadalmazott porzó 25 kr. Vidéki megrendelések levelezési lepon, utánvét mellett is.

Porhintő 50 kr. Valódi minőségben kapható alulírt főraktár által.

Ismét előadásoknak árengeds, ma-
Ifj. Deutsch Jakob Bécs, II., Schöllerhof.

Vidéki ismételőrusító urak felhívatauk, — ha valóban okvetlen halálos hatású rovar-port akarnak bírn — hogy megrendeléseiket néham idő eke korán tegyék meg, hogy képes legyenek csügüket hirdetésembe fülvenni.

(264) (4-8)

Ifj. WEIL MÓR

gazdasági gépgyára

BÉCSBEN, II. Franzensbrückenstrasse 3 és 17.

fű- és gabona-kaszalógépeket

ajánlja az ideai aratásra a legbiresebb gyárakból.

Kovácsolt vasgerelyét T alakú aczélfogakkal és kocsis üllhelyvel, NI-COLSON-féle szénaforgatót.

WEIL-féle kedvelt kézi- és járom-cseplögépeit egy, két és három ló részére; járható járom cseplögépeit 2-6 ló részére, öntisztító készülékkel; mely vá sára hozható gabonát szolgáltat. 40,000-nél több ilyenmü cseplögép munkálában van.

Kívánatra ábrázolt leírásokat ingyen és francz küldök.

(225) (4-6) A.

FERENCZ JOZSEF

KESERÜVIZ-FORRÁS

Bálla fővárosi vegyész és Bernáth J. tanárak vegyelemzése egybehangzó eredményei szerint valamennyi budai, valamint bel- s külföldi keserüvízeik között a legfőbb szilárd alkatrészt tartalmazza, és pedig a gyógyhatás elérésére néve eddig még el nem ért mennyiségben s oly kedvező összetételi arányban,

hogy ez okból enyhe íze miatt is mint legkellemebb és leghatásosabb keserüvíz ajánló elismerésre talált. Forrás-nyomatványokkal s orvosi bizonyítványokkal ingyen szolgálunk. — Ezen víz kapható minden gyógytárban és fűszerkereskedésben s a forrásigazgatóságnál Budapestben.

(287) (2-3)

Eladó mag-búza.

Méltóságos Zeyk József úr marosgombási gazdaságából, augusztus végén kezdve eladó: nagy gonddal tovább kezelt magnak való **Mokri és Victoria búza**, ára bármelyike Nagy-Enyeden feladva hectoliterének 12 frt., zsák 60 kr. eredeti pecsét alatt megy. A megrendeléshez árának fele melléklendő, többi utánvételt útján lesz fedezve. Megrendelés tekintetes Sófalvi Sándor tisztartó urhoz intézendő, u. p. Nagy-Enyed.

STEIN JÁNOS

KÖNYV- ÉS ZENEMŰKERESKEDÉSÉBEN KOLOZSVÁRTT KAPHATÓ:

1877. XX. törvényczikk.

A gyámsági és gondnoksági ügyek rendezéséről. Hivatalos kiadás. Ára 60 kr.

Magyar államjog.

Irta Boncz Ferencz. Ára 3 frt 50 kr.

A Salicylsav,

tudományos tekintetben s alkalmazása a háztartásban, műiparban, testünk épentartása körül és a gyógyászatban. A Salicylsav-irodalom alapján, saját tapasztalataival bővítve. Irta dr. Koós Gábor. Ára 50 kr.

Brohl Samu és társa.

Regény, irta Cherbuliez Victor. Ára 1 frt 40 kr.

A két végzet.

Regény, irta Collins Wilkie. Ára 1 frt 60 kr.

Chamberlain ezredes.

Regény, irta Malot Hector. Ára 1 frt 40 kr.

A tűzoltó.

A tűzoltás és tűzoltó intézménynek elméleti és gyakorlati ismertetése tekintettel főleg hazai viszonyainkra. — Kézikönyvtől közigazgatási hatóságok, községi előjárók, egyletek s ügybuzgók részére. Irta Adamovich Ádám. Ára 1 frt.

Magyar zenészi lexicon,

Encyclopédiai kézikönyv, melyben feltalálhatók: a zenetudomány leg-szükségesebb ismeretei; a hazai és nálunk polgárosult zenészek, zeneszerzők, hangszerkészítők, zeneirok, kitünőbb zenekedvelők stb. rövidre szabott élet- vagy ismertető rajjai; továbbá a hangszeres isme tetése és a zenében gyakran előforduló idegen szavak magyarázata. — Irta Ságth József. Az I-ső füzet ára 70 kr.

Le trésor de la famille.

Encyclopédie des connaissances utiles dans la vie pratique. Par J. P. Houzé. Kötve 3 frt 25 kr.

LILIPUT

Polka Fahrbahtól. Ára 50 kr.

Két kedvelt dal a „Két menyegző“ czimű népszimmből. A „ratata“ végzetü s a kézfogó jelenetbeli. Zongorára szerzé Szentirmay Elemér. Ára 50 kr.

Lehel dalai.

1. Jaj! de habos szellő lovam... 2. O ne távozz édes... 3. Csipkebokot fanyed... Zongora és énekre szerzé Szentirmay Elemér. Ára 60 kr.

Öt új magyar népdal.

1. Hogyha nekem száz forintom volna... 2. Tizenkettő, tizenhárom, tizen- négy... 3. Szomorúan züg-büg a szél... 4. Nékem olyan asszony kell... 5. Hármát rikkantott már a rigó... Énekhangra alkalmazta és zongora kísé- rettel ellátta Bieber Gyula. Ára 60 kr.

Die Schwarzwaldlerin.

Lengyelke Róth-tól. Ára 45 kr.

PETŐFI SÁNDOR

költeményei

II. teljes kiadás.

Pompás diszkötésben, képekkel 16 ft.

Diszkiadás füzetekben. Első füzet. Ára 1 frt 50 kr.

Kisebb kiadás 4 kötetben. Kötve 12 ft. lüzve 8 frt.

Vidéki megrendelések azonnal és a legponto- sabbban teljesítettek utánvét mellett. Legczélszerűbb azonban a kívánt könyvek árát postautalvánnyal előre beküldeni, mely esetben a könyvek árán felül még 10 kr. küldendő a fuvarlevél és csomagolásért.

(89) (16-*)

Legnagyobb raktár optikai cikkekben

Kolozsvárt

CSAPÓ SÁNDOR

NAGY BAZÁRJÁBAN

található aczél, szaru, tekenősbéka, pakfong, uj ezüst aranyba foglalt szem- üvegek és orrszoptetők, Lorgnetek, színházi lát- és távcsövek, nagyítóüvegek, Compasok, microscopok napórák, stereoscopkastenek, barometerek, hővmérők, vízmértékek, bor, sör, must, szesz, eczetmérők, különféle minőségekben.

Továbbá dús választék, kalap, cipők, utazó eszközök, fegyver és revolverekbe.

Nyomatott Stein János m. k. egyetemi nyomdászánál az ev. ref. tanoda betűivel Kolozsvártt